

Investeeringis- ja pensionifondide III kvartali 2019 ülevaade

Avaliku fondisektori varade maht kasvas kolmandas kvartalis 3,5% ehk 177 miljonit eurot ulatudes 5,21 miljardi euron. Eelmise aasta samal perioodil oli kasv 3,5%. Kasvu kiirendasid kohustuslikud pensionifondid, mille maht kasvas 171 miljoni euro võrra. Kohustuslike pensionifondide varade maht ulatus septembri lõpus 4,56 miljardi euron.

Kohustuslikest pensionifondidest on viimastel aastatel kasvanud kõige kiiremini indeksfondid. Kui aktiivselt juhitud pensionifondide varade maht kasvas viimastel aastatel keskel läbi 3-5% kvartalis, siis indekseid jälgivate pensionifondide varade maht kasvas keskmiselt 22% kvartalis.

Põhinäitajad	II kvartal 2019	Muutus	III kvartal 2019
Avalike fondide varade maht	5,031 mlrd €	?	5,208 mlrd €
II samba fondide osakaal	87,2%	?	87,5%
Avalike fondide osakuomanike arv (va pensionifondid)	11 501 tk	?	11 575 tk
Pensionifondide osakuomanike arv	802 549 tk	?	804 899 tk
Tegutsevate avalike fondide arv	45 tk	?	45 tk

Indeksfondide varade kiirele kasvutempole aitas kaasa valitsemistasu madalam tase ning kõrgem tootlus. Nii ulatus indeksfondide viimase 12 kuu tootlus 9-10%-ni, samas kui enamuse teiste kohustuslike pensionifondide tootlus ei ületanud 4%.

Kõrgem tootlus on tekitanud potentsiaalsete investorite huvi nende fondide vastu. See peegeldab indeksfondidesse investeerinud osakuomanike arvu hüppelises kasvus kolmandas kvartalis 21 395-lt 28 689- osakuomanikuni. Aktiivselt juhitud fondide osakuomanike arv jätkuvalt vähenes 736 194-lt 731 016-ni. Kuigi indeksfondide varade maht on suhteliselt väike, võib oodata nende mahu kiiret kasvu lähitulevikus.

Kohustuslikele pensionifondidele sarnast tendentsi on märgata ka vabatahtlike pensionifondide seas. Viimastel aastatel on osakuomanike arv kasvanud üksnes indeksit järgivates fondides. Nii kasvas kolmandas kvartalis indeksfondidesse investeerinud osakuomanike arv 1133-lt 1431-ni. Kõikides teistes vabatahtlikes pensionifondides on osakuomanike arv aga vähenenud, kokku 43 827-lt 43 763-ni.

Nii kohustuslikes kui ka vabatahtlikes pensionifondides ja ka teistes avalikes investeerimisfondides

on osakuomanike arv 2019. aasta jooksul kokkuvõttes kasvanud.

Kohustuslike pensionifondide investeringute struktuur pole kolmandas kvartalis muutunud. Eelmisel aastal oluliselt suurenenud otseinvesteeringud jäid ka kolmandas kvartalis kõrgele tasemele ja moodustasid 63% kõikidest investeringutest. Investeeringud läbi teiste fondide moodustasid 34%. Tähtajaliste hoiuste ja arvelduskontode osakaal oli 3%.

Kohustuslike pensionifondide investeringud aktsiatesse ulatusid kolmanda kvartali lõpus 834 miljoni euron. Suurimad summad ehk kokku 326 miljonit eurot oli investeeritud USA ettevõtete aktsiatesse. Suurbritannia ettevõtete aktsiatesse oli paigutatud 71 miljonit eurot ja Jaapani ettevõtete aktsiatesse 57 miljonit eurot. Kokku on investeeritud Eesti aktsiatesse 88 miljonit eurot ehk 1,9% kohustuslike pensionifondide koondportfelist.

Kohustuslike pensionifondide investeringud võlakirjadesse ulatusid kolmanda kvartali lõpus kahe miljardi euron. Suurimad investeringud on tehtud Eesti võlakirjadesse ja kokku on neid 334 miljoni euro väärtuses ehk 7,3% kohustuslike pensionifondide koondportfelist. Leedu võlakirjadesse on investeeritud 279 miljonit ja Hispaania võlakirjadesse 192 miljonit eurot. Valdav osa soetatud võlakirjadest on välja antud keskvalitsuste ja krediitiasutuste poolt.

Koos Eestisse investeerivate fondidega, mille objektiks on enamasti kinnisvara ja maatükid, ulatus Eesti investeringute osakaal kohustuslike pensionifondide varadest 12,8%-ni. 2019. aasta teise kvartali lõpus oli see 13,9%.

Peamised arengusuunad ja riskid

- Indeksfondide madalam valitsemistasu tõmbab ligi investorite huvi. Kokku oli kolmanda kvartali lõpus turul seitse indeksfondi, millest viis on kohustuslikud ja kaks vabatahtlikud fondid.
- Kolmandas kvartalis lisandus kohustuslike pensionifondide hulka agressiivset strateegiat jälgiv SEB Pensionifond 100, mistõttu kohustuslike pensionifondide arv tõusis 24-ni.
- Investeeringud Eesti emitentide väärtpaberitesse (aktsiad ja võlakirjad) moodustasid 9,3% kohustuslike pensionifondide koondportfelist. 2019. aasta teise kvartali lõpus oli Eesti aktsiate ja võlakirjade osakaal 10,5%. Seoses pensionireformiga ja likviidsuse vajadusega lähitulevikus võivad investeringud Eesti emitentidesse kahaneda.

[Investeerimis- ja pensionifondide sektori kvartali ülevaated](#)

Viimati muudetud 23.12.2019

